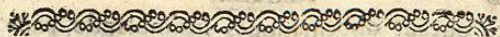

fecti stare, & in qua vocatione vocati estis, in ea permanere; & ut luceat lux vestra coram hominibus, qui videntes opera vestra bona, glorificent Patrem qui in cœlis est.

Memineritis, ò Genus electum, regale Sacerdotium, Gens sancta, & populus acquisitionis, memineritis istius quod scriptum est: *Quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos & misericordia.* Igitur hoc facite, & vivetis.

Porro, quamvis hæc vobis Consacerdotibus charitatis intuitu prærogemus, absit, ut prærogativam nobis scientiæ vindicemus, aut vitæ perfectæ nos esse fateamur, cum de vita perfectæ vos monemus; sed potius ut, cum hæc ad vos loqui audeamus, simul vobiscum quæ loquemur audiamus. *S. Amb.* Quare, ne sermo, quem locuti sumus, ipse iudicet nos in novissimo die, & ne fortè cum aliis prædicaverimus, ipsi reprobri efficiamur, quæsumus cum Divo Gregorio, *ut quisquis vestrum hac legerit, apud districtum iudicem solatium nobis sua orationis impendat; & qui per nos verba accipit, pro nobis lacrymas reddat, ut peccatorum nostrorum veniam & expiationem assecuti, misericordias Domini in æternum cantemus. Amen.*

REGULA CLERI.

CAPUT PRIMUM.

JANUA

AD STATUM CLERICALEM.

ARTICULUS I.

Seminarium.

Cum adolescentium ætas, nisi rectè instituat, prona sit ad mundi voluptates sequendas, nisi à teneris annis ad pietatem & religionem informetur; & cum Seminariorum fundatio eò tendat, ut Clerici ad pietatem, religionem ecclesiasticam disciplinam, bonos mores, & litteras erudiantur, nihil hac fundatione utilius ad Clerici disciplinam in singulis Ecclesiis propagandam, animarumque salutem procurandam. *Concilio passim.*

Undè tamen fit ut plerique ad sacros ordines promoveri cupientes, pulvere adhuc terreno fœdati, & vitiis scatentes, ex-

torqueant dispensationes insimulando pauperiem vel infirmitatem, aliasque fraudulentas causas allegando, ut Seminarii jugum à se projiciant, quasi in terram habitatores suos devorantem intrarent? Parumne est quòd lubricæ ætatis annos inter vanitates & insanias falsas egerint? Væ illis, si antequàm ad regale Sacerdotium exaltentur, inter Ecclesiasticas disciplinas aliquandiu non degerint, probatissimo superiori deputati, quem magistrum regularis observantiæ, & testem arctioris vitæ habuerint! Væ illis, si vagos, effrænatos, superbosque animos suos severiori regula coërcere, ejusdem magistri dirigentibus monitis & corroborantibus exemplis renovare recusantes, obtinuerint subreptitias dispensationes, iisque utantur! An non, excusso fraudulenter jugo, & rejecta frondosè disciplina, & posthabitis ad formidanda ministeria exercitationibus, tota vita postea torpescentes, ac in deteriora ruentes, erunt sibi & aliis petra scandalali, idola pastorum, Dei hominumque abominatio? Scriptum est enim: *Adolescens juxta viam suam, etiam cum senuerit non recedat ab ea.* Prov. 22. v. 6.

Alii quidem Seminaria adeunt, sed ægrè prorsus & inviti, quasi in terram alie-

nigenarum gentium pertransirent, aut in exilium pellerentur, quasi in teterrimum detruderentur carcerem, aut ad triremes damnarentur: hinc Seminarii statuta passim violant, pietatem negligunt, Deo obedire tamquam obedientiæ filii vix sciunt; præpositis, vices Dei gerentibus subjacere renunt; eorum quidem voluntati se tandem subjiciunt, sed mancipiorum instar obediunt; quare? quia humilitatis usum non habent, & quoniam fuerunt semper filii Belial. Quapropter superiores et præfectos immoderatæ severitatis accusant et damnant. Hinc tacitis saltem cogitationibus adversus eos murmurant, eorum defectus aperiunt & amplificant.

Societatem cum protervis ineunt, externorum colloquiis delectantur, proximo suo & secretò & palàm detrahunt: ipsi jam perversi alios pravis exemplis pervertunt; suos errores, licèt ob eorum utilitatem id fiat, deferri molestè ferunt, consilia negligunt, increpationes oderunt & relinquunt, corripienti irascuntur, mentiri, aut sua errata inficiari, aut excusare solent; adeò dyscoli, & morosi sunt, ut nec aliis nec sibi conveniant; in detestabile susurrum laxant procaces linguas;

undè discordias seminant, odia excitant & foveant, vanè, scurriliter, ironicè, procacitèr, & impudicè loquuntur aut respondent, aut ad summum de beneficiis, dignitatibus, ordinibus, & vanitatibus sæculi, quibus avidi inhiant, verba faciunt; rarè autem de divinis. Quid mirum? Quamvis in terra Sanctorum versentur, de terra sunt, idcirco de terra loquuntur; indecorè & buccis crepitantibus rident, hùc & illuc rotant oculos, incomposito corpore ambulant, sedent & jacent, electorum modestiam vix norunt.

Per cubicula ipso studii, recollectionis, & silentii tempore vagantur; quinimò ad exteriora semper effusi, facultatem extra Seminarium exeundi, & per domos cursitandi, necessitatis prætextu, sæpiùs æquo extorquent: otio, quieti, somno, ignavia, confabulationibus & nugis nimium per diem indulgentes, vix ad Theologiæ, sacræ Scripturæ, Rituum, Rubricarum, cæremoniarum et cantus scientiam incumbunt; vix ad sacra Mystéria ritè & sanctè obeunda se exercent.

Quot videas qui ventri, tamquam Deo serviunt? Hinc, quamvis saturati,

murmurant; ad sæcularium epulas, quoad fieri potest, stimulante gula, non fame, convolant quasi helluones, & ciborum gurgites; & ni id sufficiat, cibos sibi clam afferi curant; cibariis in ipso conclavi non carent, quò sæpius gulæ indulgere valeant.

Sunt alii qui partiales amicitias contrahunt; adeò singulares sunt, ut ambulent, conveniant, & sedeant seorsim à cæteris: singulariter sum ego, proclamare videntur; non sum sicut cæteri. Scientia tumidi, & in Cleris dominari, ac in cathedra seniorum maturiùs sedere cupientes, ad honorifica opera, veriùs dicamus, ad vanam gloriam assiduè nimis se exercent, vix ad pietatem; & ad sui abnegationem; conciones sibi coacervant, non virtutes; student priùs esse canalis quàm concha; priùs docere quàm facere; priùs Magistri esse quàm Discipuli; totum Seminarium tempus dant actioni, nihil contemplationi; discunt quidem, sed ad scientiam veritatis nunquàm perveniunt; intrant tepidi, exeunt frigidi.

Undè fiunt postea arbores autumnales, ubera arentia, nubes sine aqua, æssonans & cymbalum tinniens; balbutiunt

velut infantes, recitant labris & psittacorum instar ea quæ nec cor sentit nec intelligit, quia nondum didicerunt ea opere complere, imò nec meditari. Hinc fit ut non sibi prosint, & aliis obsint; et verò, qui sibi nequam, cui bonus erit?

Debent quidem se ad scientiam, ad catechizandum & ad evangelizandum exercere; sed multò accuratius ad scientiam Sanctorum, id est, ad spoliandum veterem hominem cum actibus suis, & ad induendum novum, qui secundum Deum creatus est in justitia & sanctitate veritatis. Hinc, quantò potentiores brevi tempore fierent in opere & sermone! O utinam D. Thomæ, D. Bonaventuræ, D. Bernardo, & aliis id expertis crederent, & fideliter adhærent!

Attamen, adè sunt sua tumidi superbia, adè inanis gloriæ cupidi ac proprio addicti iudicio, ut illud nec intelligere, nec audire velint. Usque adè proprio sensu hac in re interdum abundant, ut Pastores sanctos & expertos aliter suadentes, quasi delirantes & somniores reputent, & cæteros condiscipulos, qui utpotè sapientiores (quamvis scientiam non negligant) reformationi, & vitæ spi-

rituali sedulò student, aspernentur, eos scrupuli aut desidiæ, aut simulationis accusent, eorum simplicitatem derideant, eorumque consortia aufugiant, aut molestè ferant. Infelix cæcitas!

Illi quidem intersunt meditationi, examini, collationibus de divinis, aliisque exercitiis spiritualibus, sed coactè, perfunctoriè, & ut videantur à superioribus orantes, & arctiori vitæ addicti; regularitatem, Pharisæorum instar, omni ornatu, & candore exteriori profitentur; eximie pietatis speciem habent, ejus autem veritatem abnegant, sunt falsi et fallentes Sancti. *S. Aug.* Sunt sepulchra dealbata, intus autem mortuorum ossibus plena. Hinc Seminaria vulgò dicuntur hypocritarum soldatia.

Et verò, quot sunt qui dum in Seminario versantur, confessioni quidem, communioni, aliisque piis exercitiis vacant, absentes verò hæc omnia fastidiunt, & negligunt? Attamen feriarum transacto tempore, testimonia de regulari vita fraudulenter extorta ad superiorem scripto deferunt, ut illis sibi que imponant. Ecce tibi formosos & conformes nimis histrionum imitatores.

Hac tamen fucata humilitate, simulata pietate, fallaci adulatione, studiosiori obsequio, exiguae & inanis scientiae ostentatione inflati ac fieti, à caelesti ostentatione alieni, superiorum favorem captant, viam sibi ad ordines & ad beneficia parant: hos enim, utpotè cupidos, elatos, libertatis & sui amatores adurit ordinationum cupiditas; earumdem secundùm Canones dilatio cruciat, & ad desperationem adigit. Hinc patet, serpit ut cancer, simul & foetet grande eorum propriae voluntatis malum, voluntati divinae & Episcoporum judicio contradicentis. Hinc ordinum tantò minùs sunt digni, quantò avidius ad eos anhelant, eosque callidis machinationibus intempestivè, et nondùm probati, extorquere conantur.

Sunt ne hi omnes pretiosa Seminari ornamenta? Minimè: ejus sunt potiùs simulacra, idola, scandala, & opprobria, ex his sodalitiis potiùs expellenda, quàm ad ordines, ab beneficia & praesertim ad animarum curam assumenda & exaltanda. Tali poena mulctari praecipit Concilium Trid. hos dyscolos & incorrigibiles malorum morum seminatores.

Attamen, quoquo modo ordinibus ini-

tiati hi & scientiae & pietatis simulatores letantur in exitu de Seminario quasi in exitu de Aegypto & de populo barbaro; & quoniam fucata & violenta virtus non durat, jam excusso regularis observantiae jugo, quod aegrè portabant, vanitatem, aliaque vitia quae non rupe- rant, sed solum interruperant, ut rectè loquitur S. Augustinus, praese ferunt, ad graviora etiam ruunt; jam haec sepulchra tandem reserata foetidum coram Deo, Angelis, & hominibus odorem exhalant & spargunt.

Ecce quomodo hi filii Ephrem intendentes & mittentes in Seminariorum gymnasiis arcum, convertuntur in die belli, cum diabolo & saeculo, infensissimis animae hostibus pacem brevi & ignavè in- turi.

O infausta & deploranda sors! Hinc quot detrimenta his ignavis Clericis, Ecclesiae & populo imminet! O utinam hi stulti aliquandò sapiant, ut tot tantaque pericula à se, & ab aliis avertere sagant solliciti!

Tu verò, charissime Frater, lectis & auditis his defectibus & vitiis quae in ordinandos irrepere solent, egredere quam

primùm poteris de terra tua & de cognitione tua, ingressurus in terram fluentem lac & mel; quasi modò infans genitus hoc lac sine dolo concupisce; quàm bonum tibi erit, si jugum Domini portaveris ab adolescentia tua! Iterùm suademus, surge velociter, ingredi lubens & hilaris Seminarium, vel aliud Clericorum sodalitiū; ibi dicetur tibi quid te oporteat facere, ut duce Anania innocentiam tuam à vitiorum & sæculi illecebris tutam præstes, ad Angelicam vitam animum tuum à teneris annis dirigas, ac interpias exercitationes dignus evadas, qui, quamvis puer, eligaris à Domino & super quem ponat ille spiritum suum. Et quamvis facultates tibi desint, Deum time, in illo confide: numquid vidisti justum derelictum, & semen ejus quærens panem? Num ergo, timens Deum, deficiet omni bono? Ecce Dominus, qui dat escam esurientibus, adest, & vocat te; ille regit te & nihil tibi deerit; veni, propera, gusta & vide quàm bonum & jucundum sit habitare Fratres in una & sociali vita; ibi enim homo in virtute probatur & exercetur; ibi ad perfectiora verbo & exemplo trahitur; ibi suam im-

perfectionem considerare & lugere compellitur; ibi alterius fervore excitatur, alterius humilitate docetur; istius patientia, illius obedientia movetur. Ibi alterius correctio fit ipsius admonitio; ibi alienum periculum proprium efficitur speculum; ibi unius vigilantia alterius est custodia; ibi homo portat & portatur: ibi multa audit & videt undè docetur; ibi boni commendantur, ut meliores fiant; ibi negligentes arguuntur, ut refervescant, &c. Hæc enim Angelicæ vitæ æmulatrix est. *A Kempis.*

At contrà, væ soli! Undè ut jam vidisti, melius est duos esse simul, quàm unum; habent enim emolumentum societatis suæ. Quis ergo non properet in Seminario vel in alio Clericorum sodalitiū vitam agere?

Verùm, charissime Frater, ut Seminarium aut aliud Clericorum sodalitiū tibi prosit, hæc sequere documenta:

1. Seminarium ingressus, recogita in amaritudine animæ tuæ delicta juventutis tuæ, & omnes annos tuos, tuamque conscientiam generali confessione, & uberrimis lacrymis emunda.

2. Sæculi insanias, amicorum & ve-

terum sociorum illecebras, ac patris domum oblitus, frequenter & coram Deo dicito tibi cum D. Bernardo: *N. ad quid venisti?* Haud dubiè venisti, aut saltem venire debuisti, ut animam tuam sanctifices, eamque eruditione & pietate ad sacrum Ecclesiæ ministerium præpares. Si hæc fuerit mens tua, quàm maximè contende vitam, ut Clericum decet, toto Seminarii tempore instituere. Quapropter memineris istius sententiæ D. Bernardo dignæ: *non locus homines, sed homines locum sanctificant.*

3. Præpositis, tuisque moderatoribus prompto & hilari animo in omnibus obedire, eisque te tamquam Deo subjacere in deliciis habeas; obedientia enim est tuta ad gratias particulares & ad salutem æternam via; at contrà, omnem ordinem sine obedientia perturbari necesse est. *Convent. Meldul.* Aded ut non esset infernus, si cessaret propria voluntas. *S. Ber.*

4. Erga eosdem Rectores & superiores ea sis animi affectione qua filii erga parentes: ab iis si quid præter voluntatem imponitur aut negatur, id existima ad utilitatem tuam referri; pro certo

habens Superiores ad id multis duci causis quæ adolescentes plerumque latent. *Ag. Eccl. Mediol.* Eorum monita libenter accipe; imò & illorum increpationes æquo animo tolera; quam bonum tibi erit, si identidem humiliant te! Justus est accusator sui: noli ergò excusare excusationes in peccatis. Præsertim si ab eis petens ordinationem, repulsam tuleris, cave ne de eorum agendi ratione quæris, licet personarum acceptionem tibi videantur facere; sed potius tacitus & libens acquiesce, & in te reversus humilia te, ac ordinibus propter peccata tua te indignum existima; expectans placidè expecta, & interim cor tuum accuratiùs proba & præpara: humilis sis corde & invenies requiem animæ tuæ.

5. Eisdem Rectoribus & Superioribus sensus tuos liberè expone, ut illos, prout opus fuerit, consulas; cùm nihil sit difficilius adolescenti, quàm immoderatis animi affectionibus per se moderari.

6. Statuta Seminarii fideliter observa, eaque singulis mensibus lege; hæc enim sunt vitæ tuæ regula; & qui regula vivit, Deo vivit. *Greg. Niss.*

7. Modestiam in omnibus & ubique

serva: *Ath. Eccl. Med.* Quapropter cave ne oculos huc illuc circumferas; ne altiùs loquaris, nec strepitum excites, nec nimis festinanter incedas; sed potiùs nihil, vel in minimis corporis motibus, nisi grave & Religione plenum præ te feras. *Trid.*

8. Cùm silentiùm permultùm ad pacis, pietatisque conservatiònem, ad studia, ad multas perturbationes evitandas conferat, nunquàm colloquaris nisi de rebus necessariis, præterquàm relaxationis tempore, quod de rebus utilibus sermonem habere, sine tumultu tamen, licebit. *Ath. Eccl. Mediol.* Præsertim inania & faceta colloquia, verba minus honesta & detractoria pro viribus evita.

9. In omnibus actionibus, motu corporis & verbis elationem & superbiam fuge, cùm ea homines Deo inimicos, & cæteris odiosos reddat; & quoniam scientia inflat & excæcat, noli in collationibus contendere verbis præ tumore & nimio æstu, nec altum sapere, nec præ scientia & præsumptione inter sodales tuos dominari, & multò minùs eos, quamvis minùs doctos, contemnere aut confundere; id enim intolerabilem superbiam re-dolet: da ergò operam ut flagrans chari-

tas & humilis modestia decertationes tuas ædificent; æmulare charismata meliora. Quapropter humilitatis & mansuetudinis studiosus, omnes Jesu Christo & tibi lucrifacere incumbere. Si parvulus in medio eorum fias ut infans, Deus tibi, utpotè humili, dabit gratiam, & secreta cælestia quæ abscondit prudentibus & sapientibus inani scientia tumidis, revelabit.

10. In omnibus fuge singularitatis notam. *S. Ber.* Cave ergo ne ipso relaxationis tempore ombules sparatim ab aliis, nec unquàm nisi tres saltem, aut quatuor fuerint. *Eccl. Mediol.*

11. Mutuam charitatem, concordiam, ac benevolentiam amplectere. *Ibid.* Omnes sodales honores prævenias; sis cum illis cor unum & anima una sine acceptione personarum; nescit enim nostra Religio personas accipere. *S. Ber.*

12. Neminem irrideas nec verbis offendas, factionem & susurrum, utpotè discordiarum fomitem, à tuo corde & ore elimina.

13. A privatis amicitiiis nimiaque familiaritate abstineas. *Ath. Eccl. Mediol.* Privatæ amicitia inimicissimæ amicitia sunt.

S. Ber. Attamen omnium sodalium infirmitatibus scias compati & condolere, ut charitatem Christi jam adimplere incipias.

14. Nullius cubiculum intres absque Superioris aut Præfecti facultate. *Conv. Melod.*

15. Quas in aliis virtutes respexeris, eas in te ipso exprimere contende; vitia verò, si quæ fortè in aliis videris, quasi pestem fuge; ne sis adedò impius ut dæmonis officio fungens, alios piè aliquid agentes vituperare audeas, eosque ab operibus virtutum abducere coneris. *Act. Eccl. Mediol.*

16. Si crimen tuum aliquod deferri contingat, authorem non quæras; resciscens autem, nullam malè erga illum affecti animi significationem des; conare potiùs meliorem in posterum fieri, neque ea admittere, propter quæ meritò accusari possis. *Ibidem.*

17. Sobrius esto; quapropter ne comedas extra Seminarium, nisi apud tuos parentes vel propinquos, idque rarò & cum facultate. *Conv. Melod.* Nihil extra refectiois tempus comedas; hoc enim ingluviem sapit; alimenta autem in cœnaculo tanquàm medicamenta sume. *S. Aug. Ea-*

que altiori ad sacram lectionem attentione condire satagas.

18. Ad Theologiæ scientiam viriliter incumbe; simul ad sacræ Scripturæ intelligentiam, ut potens fias exhortari in doctrina sana, & eos qui contradicunt arguere. Assiduo etiam Canonum, Rituum, Rubricarum, & cantus studio te ad pietatem & ad sancta sanctè tractanda exerce: in hoc positus es.

19. Quò plenius pretiosum Seminarii tempus conteras, ne colloquaris etiam cum externis, nisi cum Moderatoris licentia. *Conv. Melod.* & dumtaxat propter necessitatem, utilitatem, & Christianam urbanitatem; exeundi facultatem numquàm, nisi propter similes causas petieris. Quid tibi cum sæcularibus? Quoties cum hominibus eris, minor homo redibis. *Imit. Chr.*

20. Meditationi, examini sensuum, & animæ recollectioni & mortificationi sedulus adhære simul, & vitæ spirituali. Frequentia quàm sæpissimè poteris Sacramenta Pœnitentiæ & Eucharistiæ; ambula coram Deo, ejusque suavissimam præsentiam actibus jaculatoriis & ignitis omnibus in locis fove; quære illum in

simplicitate cordis tui, & illum invenies; Christum Dominum in Eucharistia frequenter & piè, quoad fas erit, visita; hauri ex ejus ardentissimo corde scientiam Sanctorum.

Tandem, quandiù in Seminario ver- seris, incipe quotidie exhibere te idoneum & dignum Dei ministrum. In omnibus vel minimis statutis, Canonum regulis & Moderatorum monitis adeò fidelis sis, ut horum usum jam radicatum habeas, & ab his numquam deflectas. Nulli sodali sis lapis offensionis; in omnibus verò jam te ipsum præbe exemplum bonorum operum.

Attamen cave & iterùm cave ne exercitiis spiritualibus incumbas, ut à Superioribus & à sodalibus tuis videaris, & ut favores, beneficia, & ordinationes tibi concilies, sed dumtaxat ad majorem Dei gloriam, & ad tuæ animæ, fideliumque tibi postea commissorum profectum: ama & opta secretum; sis æquè fervens, humilis, mansuetus, & modestus in sodalitiis & in cubiculo quàm extrà; cor tuum coram Deo ferventiùs effunde quàm coram hominibus. Sanctitatis internæ sis magis avidus quàm exte-

rioris, humilitatis magis cupidus quàm ordinationis; esto in Seminario, sicut Apostoli in solitaria domo, perseverans in oratione, & expectans cum fiducia & tota animi quiete adventum Spiritus Sancti; hinc tandem exhibis sicut illi, ignem spirans & amore divino quasi ebrius, factus ipsi diabolo terribilis.

Iterùm monemus, charissime Frater, contende esse sanctus & vivere de spiritu Christi, in cujus sortem jam jam vocandus es; ejus divinæ providentiæ te totum committe, illa non tibi deerit; quin potius omnia feliciùs cadent tibi secundum beneplacitum ejus: bibe interim, bibe aquam de cisterna tua, & fluenti putei tui, ut postea deriventur fontes tui foras, & in plateis aquas tuas divides. Dominus qui custodivit introitum tuum, custodiet exitum tuum, te sub umbra alarum suarum protegens, tibi dans fortitudinem, ut disciplinam quam tibi majores & Moderatores tui tradiderunt, & quam cœpisti tenere, non deseras; verùm potius crescas de die in diem, perseveres usque in finem, & tandem te ipsum salvum facias & eos qui te audierint. Amen.